

PÄEVAKORD JA OTSUSED

1. Ülevaade innovatsioonitoetuste olukorrast - infoks – Esitaja: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (ettekandja Lauri Tammiste, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna juhataja)

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium andis ülevaate innovatsioonitoetuste meetmete rakendamise progressist ning ettevõtjate tagasisidest muutunud majandusolukorra valguses. Kokkuvõttes on pikaajalised väljakutsed jäänud samaks: liikuda kõrgema tootlikkuse, keerukamate toodete ja teenuste ning nõudlikemate turgude poole. Koostöös ettevõtluspartneritega käib meetmete kohandamine tänastele oludele ning pidev olukorra monitooring.

Edukamad avatud programmide seas on arendustöötaja värbamine, tehnoloogia arenduskeskused, lähiajal on rakendumas pooltööstuslike laborite ja ettevõtlusõppe meetmed. Planeerimisel on täiendav noorte innovaatiliste ettevõtete toetuskeem. Struktuurifondide majanduskeskkonna rakenduskavast rahastatakse erakorralisi finantsmeetmeid 1,2 miljardi krooni ulatuses, mis läbi innovatsioonimeetmete perioodi eelarvet on vähendatud 882 miljoni krooni (22%) võrra, samas on ettevõtjate poolset nõudlust arvesse võttes vajadused pigem suurenenud.

TANi arutelul toodi välja, et praeguses olukorras on innovatsioonimeetmed olulised, aga kuna ka olemasolevad meetmed on tegelikult uued, siis ei ole veel selge nende mõju ja sellest tulenev lisarahastuse vajaduste põhjendus. Teadus-arenduse ja innovatsiooni meetmete mõju vajab terviklikku analüüsi, milleks metoodika loomise projektis Eesti osaleb läbi Euroopa Liidu seitsmenda raamprogrammi. Innovatsioonimeetmete arvelt erakorraliselt majanduse elavdamiseks võetud vahendid on eeldatavalt eraldatud vaid ajutiselt, kuigi nende tagasilaekumine võib võtta aega. Tähelepanu tuleb pöörata välisinvesteeringute Eestisse meelitamisele, mille jaoks on ettevalmistatud ekspordi ja investeeringute tegevuskava „Made in Estonia“. Kaaluda võiks uue noorte innovaatiliste ettevõtete toetusmeetme väljaarendamist, kuna pärast 2000. aastat loodud ettevõtete panus teadus- ja arendustegevusse võiks olla suurem.

1. <u>Otsus:</u> Võtta esitatud informatsioon innovatsioonitoetuste kasutamise olukorra kohta teadmiseks.
--

2. Ülevaade tõukefondide meetmete kasutamisest teadus- ja arendustegevuses - infoks – Esitaja: Haridus ja Teadusministeerium (ettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Haridus- ja Teadusministeerium tutvustas teadus- ja arendustegevuse rahastamist tõukefondide abil. Inimressursi meetmete kohta võib öelda, et need on käivitunud üldiselt hästi, huvi taotlemise vastu on kõrge. Erandiks on välisüliõpilaste kaasamine doktoriõppesse, kus konkurss on oodatust väiksem, aga selle parandamine sõltub pigem Eesti üldise atraktiivsuse tõstmisest.

Infrastruktuuri rahastamises on seni puudunud tervikliku poliitika alused. Tõukefondide abil soovitakse luua püsiv süsteem, mis arvestab meetmete omavahelisi seoseid, rahvusvahelisi lepinguid, samuti kogusid ja teisi toetavaid ressursse. Olemas on hoonete investeringute kava 2,6 miljardi krooni ulatuses ning peagi valmimas ning rakendumas aparatuuri meetmed kogumahus 1,785 miljardit krooni. Viimaste hulgas on aga alles algusfaasis riiklike, asutustevaheliste ja rahvusvaheliste objektide investeringute meede. Sel eesmärgil on välja kujundamisel pikemat perspektiivi ja laiemaid eesmärke koondav teekaart, kasutades Soome eeskju.

TANi arutelus märgiti, et välisüliõpilasi tuleb peamiselt Soomest, Rootsist, Ida-Euroopast, üksikuid Aasiast. Probleeme on esinenud diplomite tunnustamisega. Välisõppejõudude toomise puhul on tähtis nende väärtustamine kõrgkoolide juhtkonna poolt, kuna kõik kohalikud õppejõud ei pruugi olla huvitatud harjumuspärase olukorra muutmisest võimaliku konkurendi näol.

Suurte investeringute puhul on dubleerimise vältimine väga oluline ja ühistel teemadel tehtaks koostööd. Samuti on tähtis meetmete koordineerimine, et oleks olemas nii püsiv rahastus, mis ei sõltu iga-aastastest taotlemistest kui ka võistlev element. Soome teekaardi kogemuse kasutamisel tuleb olla omajagu kriitiline ja analüüsida, kuidas hea idee tegelikkuses on rakendunud. Teekaardi loomisel võiks ministeeriumi partner olla Teaduste Akadeemia all, lisaks on vaja kaasata väliseksperte. Arvestada tuleb ka, et praegu on riikliku tähtsusega infrastruktuuri investeringute eelarve vaid 615 miljonit krooni aastani 2015.

<p>2. Otsus: Võtta informatsioon tõukefondide kasutamisest teadus- ja arendustegevuses inimressursi ja infrastruktuuri arendamisest teadmiseks.</p>
--

3. Ülevaade Euroopa innovatsiooni ja tehnoloogia instituudi (EIT- European Institute of Innovation and Technology) tegevusest – infoks- Esitaja ja ettekandja: Teadus- ja Arendusnõukogu liige Linnar Viik

Teadus- ja Arendusnõukogu liige ning Põhjamaade esindaja Euroopa innovatsiooni ja tehnoloogia instituudi juures Linnar Viik andis ülevaate Euroopa innovatsiooni ja tehnoloogia instituudi (EIT- European Institute of Innovation and Technology) senisest tegevusest.

EIT eesmärgiks on suurendada Euroopa innovatsioonialast võimekust. Selleks soovitakse luua teadmiste ja innovatsiooni kogukonnad (KIC- Knowledge Innovation Communities), mis läbi loova partnerluse hariduse, tehnoloogia, teaduse ja ettevõtete vahel peaks aitama kaasa uute innovatsioonimudelite tekkele ning hoogustama innovatsiooni. Selle aasta aprillis välja kuulutatud taotlustevoorus oodatakse ettepanekuid KIC-ide loomiseks, mis peaksid keskenduma vähemalt ühele kolmest EIT poolt välja valitud prioriteetsest valdkonnast, milleks on jätkusuutlik energia, infoühiskonna tehnoloogiad ning kohanemine kliimamuutustega. Rahastada plaanitakse 2-3 tugevat keskust 100 miljoni euroga.

Ettekandja tõi välja, et keskendudes peamiselt rakendusuuringutele, on EIT projektid heaks täienduseks senistele programmidele. Samuti eristub see selgelt raamprogrammide rahastamismudelist. EIT projektidele on tugev toetus ka Euroopa Liidu Komisjoni presidendilt. Eestist pole projektidesse kaasatud teadaolevalt ühtegi institutsiooni.

TANi arutelus märgiti, et Euroopa innovatsiooni uuele tasemele viimiseks ning oma konkurentsivõime parandamiseks võrdluses USA ja Aasiaga EIT-st kindlasti ei piisa ning oma eesmärki suudab EIT täita vaid siis, kui suudab võrreldes teiste fondidega kiiremini reageerida. Eesti prioriteediks EIT poliitikate valikutes peaks olema eelkõige loodavate kogukondade avatuse printsiibi tagamine, et kogukonnas tekkinud teadmised oleksid kõigile kättesaadavad. Samuti toodi välja, et tulenevalt ressursside piiratusest oleks tihedama regionaalse koostöö arendamine Soomega Eesti puhul kindlasti olulisem kui ülisuurtes üleeuroopalistes võrgustikes kaasalöömine.

3. Otsus: Võtta informatsioon Euroopa innovatsiooni ja tehnoloogia instituudi (European Institute of Innovation and Technology) tegevusest teadmiseks.